

गोरखापत्र संस्थान
प्रशासन सेवा, लेखा समूह, तह-५, लेखापाल/सह खजान्ची/वरिष्ठ भण्डार सहायक पदको खुला प्रतियोगितात्मक
परीक्षाको पाठ्यक्रम

गोरखापत्र संस्थानको प्रशासन सेवा, प्रशासन, लेखा, डकुमेन्ट र बजार समूह, तह-५ को विभिन्न पदहरूको
खुला प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको एकिकृत पाठ्यक्रम

प्रथम तथा द्वितीय पत्रको परीक्षा योजना (Examination Scheme):-

पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उत्तिर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	प्रश्न संख्या अंक भार	समय
प्रथम	सामान्य ज्ञान तथा सामाजिक अध्ययन	१००	४०	वस्तुगत (Objective): बहुवैकल्पिक प्रश्न (MCQs)	५०x२=१००	४५ मिनेट
द्वितीय		१००	४०	छोटो प्रश्न लामो प्रश्न	८ x १०=८० १ x २०=२०	२.३०घण्टा

भाग २: अन्तर्वार्ता

पूर्णाङ्क: ३०

द्रष्टव्य:

१. लिखित परीक्षाको माध्यम नेपाली वा अंग्रेजी वा दुवै हुनसक्नेछ ।
२. यथासम्भव सबै पाठ्यांशबाट प्रश्न सोधिने छन् ।
३. प्रथम पत्र तथा द्वितीय पत्रको परीक्षा छुट्टाछुट्टै हुनेछ ।
४. यस पाठ्यक्रममा जेसुकै लेखिएको भएता पनि पाठ्यक्रममा परेका ऐन, नियमहरू परीक्षाको मिति भन्दा तीन (३) महिना अगाडी (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाइएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ ।

प्रथम पत्र:- सामान्य ज्ञान तथा सामाजिक अध्ययन

१. नेपालको भूगोल

- १.१ भौगोलिक अवस्था/स्वरूप : किसिम र विशेषताहरू ।
- १.२ हावापानी : किसिम र विशेषता ।
- १.३ जलसम्पदा : स्थिति र महत्व ।
- १.४ वनसम्पदा : अवस्था र महत्व, संरक्षण क्षेत्रहरू तथा वन विनाशका कारण र संरक्षणका उपायहरू ।
- १.५ खनिज सम्पदा : खनिज सम्पदा सम्बन्धी सामान्य जानकारी ।

गोरखापत्र संस्थान

प्रशासन सेवा, लेखा समूह, तह-५, लेखापाल/सह खजान्ची/वरिष्ठ भण्डार सहायक पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

- १.६ नेपालका प्रमुख हिम शिखरहरु, तालतलैया, भरना, भञ्ज्याङ, ।
२. इतिहास र संस्कृति
 - २.१ कौशिकी सभ्यता, बागमती सभ्यता, गण्डकी सभ्यता, कर्णाली सभ्यता बारे जानकारी
 - २.२ विश्वका प्रमुख ऐतिहासिक घटनाहरु - म्याग्नाकार्टा, पुनर्जागरण, औद्योगिक क्रान्ति, प्रथम र द्वितीय विश्वयुद्ध बारे जानकारी
 - २.३ आधुनिक नेपालको इतिहास (पृथ्वीनारायण शाहदेखी हालसम्म ।)
 - २.४ नेपालको सांस्कृतिक, धार्मिक एवं मौलिक परम्परा, जातजाति, भाषाभाषी, कला र साहित्यसम्बन्धी ज्ञान
 - २.५ नेपालका मुर्त र अमुर्त सम्पदाहरु तथा संरक्षणका उपायहरु ।
 - २.६ सांस्कृतिक सम्पदाको किसिम, विशेषता, महत्व ।
३. संवैधानिक व्यवस्था र सरकार
 - ३.१ नेपालको वर्तमान संविधान (भाग १,२,३,४ र अनुसूची सबै ।)
 - ३.२ संघीयता र नेपालमा संघीयता शासन प्रणाली ।
 - ३.३ केन्द्रीय र स्थानीय सरकार तथा सुशासन ।
 - ३.४ नागरिक चेतना/शिक्षा, नागरिक समाज लगायत नागरिकहरुको दायित्व र कर्तव्य ।
 - ३.५ कानूनको अर्थ र महत्व तथा कानूनका स्रोतहरु ।
 - ३.६ कानूनी राज्यको अवधारणा र महत्व, लोकतन्त्रका विशेषताहरु ।
 - ३.७ समावेशीकरण, समानुपातिक प्रतिनिधित्व र सकारात्मक विभेद ।
४. नेपालको विकास पूर्वाधार तथा आर्थिक अवस्था : विकासका पूर्वाधारहरु (कृषि, उद्योग, व्यापार, पर्यटन, यातायात, संचार, शिक्षा, स्वास्थ्य, विद्युत, आदि) बजेट र विकास योजना ।
५. जनसंख्या र वातावरण
 - ५.१ जनसंख्या, शहरीकरण, बसोवास (बँसाईसराई), आदि ।
 - ५.२, पारिस्थितिक पद्धति, दिगो विकास, जैविक विविधता, जलवायु परिवर्तन, वातावरण तथा प्रदुषण ।
६. विज्ञान र प्रविधि
 - ६.१ विज्ञान र प्रविधिको मानव जीवन र समाजमा परेको प्रभाव
 - ६.२ क्रमविकाश, वंशाणु, स्वास्थ्य र रोग बारे सामान्य जानकारी
७. अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्ध तथा संघ/संस्था
 - ७.१ संयुक्त राष्ट्रसंघ : अङ्ग, विशिष्टीकृत संस्था र गतिविधिहरु ।

गोरखापत्र संस्थान

प्रशासन सेवा, लेखा समूह, तह-५, लेखापाल/सह खजान्ची/वरिष्ठ भण्डार सहायक पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

७.२ क्षेत्रीय संगठन : सार्क र बिमस्टेक, ।

द. राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय महत्वका राजनीतिक, सामाजिक, आर्थिक, वैज्ञानिक, सांस्कृतिक, खेलकूद, पुरस्कार, कला, साहित्य, संगीत, आदि लगायत समसामयिक घटना तथा नवीनतम गतिविधिहरु ।

द्रष्टव्य :- प्रथम पत्र सामान्य ज्ञान तथा सामाजिक अध्ययनका पाठ्यक्रमका एकाईहरुबाट यथासम्भव निम्नानुसार प्रश्नहरु सोधिनेछ :-

एकाई	विषयबस्तु	अंकभार
१	नेपालको भूगोल सम्बन्धी जानकारी	६
२	इतिहास र संस्कृति	६
३	संवैधानिक व्यवस्था र सरकार	६
४	नेपालको विकास पूर्वाधार तथा आर्थिक अवस्था	६
५	जनसंख्या र वातावरण	६
६	विज्ञान र प्रविधि	६
७	अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्ध तथा संघ/संस्था	६
८	राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय महत्वका समसामयिक घटना तथा नवीनतम गतिविधिहरु	८
जम्मा प्रश्नहरु		५०

गोरखापत्र संस्थान
प्रशासन सेवा, लेखा समूह, तह-५, लेखापाल/सह खजान्ची/वरिष्ठ भण्डार सहायक पदको खुला प्रतियोगितात्मक
परीक्षाको पाठ्यक्रम

द्वितीय पत्र:- सेवा सम्बन्धी

1. **लेखा र लेखा प्रणालीको परिचय**
 - 1.1 लेखापालनको अवधारणा, आधारभूत तत्व, उद्देश्य र महत्व
 - 1.2 लेखा प्रणालीको परिचय र प्रकार
 - 1.3 दोहोरो लेखा प्रणालीको सिद्धान्तहरू र सो सम्बन्धी खाताहरू
 - 1.4 लेखाप्रणालीका क्षेत्रहरू : वित्तीय लेखांकन, व्यवस्थापन लेखांकन, लागत लेखांकन, आम्दानी लेखांकन र जिम्मेवारी लेखांकन
 - 1.5 खाताका प्रकार र डेबिट र क्रेडीटका नियमहरू
 - 1.6 लेखाङ्कन प्रणालीका आधारहरू : नगद (Cash), प्रोदभावी (Accrual), Modified Cash र Modified Accrual
 - 1.7 व्यवसायिक लेखा प्रणाली र यसको महत्व
2. **लेखा अभिलेख**
 - 2.1 लेखाङ्कन समिकरण तथा लेखाहरूको वर्गीकरण
 - 2.2 एकाउन्टको चार्ट (Chart of Accounts)
 - 2.3 गोश्वरा भौचर, नगदी पुस्तिका, बैंक नगदी किताव र वजेट हिसाव सम्बन्धी जानकारी
 - 2.4 लेखामा आयको पहिचान तथा मापन
 - 2.5 सन्तुलन परीक्षण र बैंक हिसाव मिलान विवरण सम्बन्धी जानकारी
 - 2.6 लेखा अभिलेखमा देखिने त्रुटीहरू तथा सुधार गर्ने तरीका
 - 2.7 नेपाल लेखा मान (Nepal Accounting Standard)
3. **आर्थिक विवरणहरू**
 - 3.1 नेपाल सरकारको लेखा प्रणाली बमोजिमका वित्तीय विवरणहरू
 - 3.2 लेखांकन अभिलेख प्रवाह (Accounting Flow Chart)
 - 3.3 कारोवार विश्लेषण, प्रारम्भिक लेखांकन र खातामा प्रविष्टि
 - 3.4 आधारभूत वित्तीय विवरणहरूको तयारी (Preparation of Financial Statements)
 - 3.5 आर्थिक विवरणहरू
 - 3.5.1 आय तथा व्यय विवरण (Income & Expenditure Statement)
 - 3.5.2 वासलात (Balance Sheet)
 - 3.5.3 नगद प्रवाह विवरण (Cash Flow Statement)
 - 3.5.4 फण्ड प्रवाह विवरण (Fund Flow Statement)
4. **लेखा परीक्षण तथा नियन्त्रण**
 - 4.1 लेखापरीक्षणको परिचय, उद्देश्य, आधारभूत सिद्धान्त र महत्व
 - 4.2 आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली र यसका तरीकाहरू
 - 4.3 आन्तरिक लेखा परीक्षण र अन्तिम लेखा परीक्षण
 - 4.4 लेखापरीक्षण टिपोट

गोरखापत्र संस्थान

प्रशासन सेवा, लेखा समूह, तह-५, लेखापाल/सह खजान्ची/वरिष्ठ भण्डार सहायक पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

5. आर्थिक प्रशासन, व्यवस्थापन र व्यावसायिक गणितीय
 - 5.1 आर्थिक प्रशासनको अर्थ, क्षेत्र, प्रमुख कार्यहरु र महत्व
 - 5.2 बजेटको अर्थ, सिद्धान्त, प्रकार र महत्व
 - 5.3 बजेट तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियन्त्रण
 - 5.4 व्यवस्थापनको परिचय, उद्देश्य र कार्यक्षेत्र
 - 5.5 निर्देशन, नियन्त्रण, समन्वय, उत्प्रेरणा, नेतृत्व, सुपरिवेक्षण, अनुगमन तथा मूल्यांकन बारे जानकारी
 - 5.6 ऐकिक नियम, प्रतिशत, अनुपात, नाफा र नोक्सान, ब्याज, मिश्रह्रास, औसत
 - 5.7 Computer and its applications: Windows basic, Word processing, Electronic spreadsheets, Presentation system, Multimedia, E-mail and Internet, Computer related threats and Networking बारेमा जानकारी

6. सार्वजनिक संस्थान तथा ऐन, नियम, नीति र निर्देशिका
 - 6.1 नेपालमा सार्वजनिक संस्थानको आरम्भ, विकास र औचित्य
 - 6.2 गोरखापत्र संस्थानको इतिहास, उद्देश्य, संगठनात्मक स्वरूप, वर्तमान अवस्था, गतिविधिहरु
 - 6.3 सूचना तथा सञ्चार मन्त्रालय र गोरखापत्र संस्थान बीचको अन्तरसम्बन्ध
 - 6.4 गोरखापत्र संस्थानको सामाजिक, सांस्कृतिक, आर्थिक क्षेत्रहरुको विकासमा योगदान
 - 6.5 गोरखापत्र संस्थान ऐन, २०१९
 - 6.6 गोरखापत्र संस्थान कर्मचारी सेवा शर्त विनियमावली, २०५२
 - 6.7 गोरखापत्र संस्थान आर्थिक प्रशासन विनियमावली, २०६५
 - 6.8 विज्ञापन संकलन, प्रकाशन एवं विज्ञापन सम्बन्धी निर्देशिका, २०५३
 - 6.9 प्रकाशन एवं बिक्रि वितरण निर्देशिका, २०५९
 - 6.10 सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ र सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४
 - 6.11 आयकर ऐन, २०५८ (आयकर प्रमाणपत्र, आय विवरण, आयकर छूट तथा अग्रिम आयकर कट्टी)
 - 6.12 मूल्य अभिवृद्धिकर ऐन, २०५२ (मूल्य अभिवृद्धिकरमा दर्ता, करकट्टी, कर भुक्तानी, कर फिर्ता र लेखा व्यवस्था)
 - 6.13 भ्रष्टाचार निवारण ऐन, २०५९

यस पत्र/विषय लिखित परीक्षा योजना र परीक्षा सोधिने प्रश्न संख्या देहाय बमोजिम हुनेछ ।

पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उतीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	प्रश्नसंख्या X अङ्क	समय
द्वितीय	सेवा सम्बन्धी	१००	४०	विषयगत	१ प्रश्न X २० अङ्क = २० अङ्क	३ घण्टा
					८ प्रश्न X १० अङ्क = ८० अङ्क	